

Inleiding persconferentie DNB Voorjaarsraming 2026

12 juni 2026

Goedemorgen,

1.

Welkom bij de presentatie van de DNB Voorjaarsraming 2026, onderdeel van de halfjaarlijkse raming van het Eurosysteem.

De horizon van de doorrekeningen is 2028. Ze bestaan uit een basispad (de raming) en twee scenario's. De raming is gebaseerd op de olie- en gasprijzen zoals verwacht door marktpartijen op 21 mei. Op die datum is de raming afgesloten. De scenario's veronderstellen hogere energieprijzen en meer onzekerheid. Alle exogene variabelen in de doorrekeningen zijn vastgesteld in Eurosysteem-verband.

2.

Kernboodschappen DNB Voorjaarsraming 2026

- De economische groei valt dit jaar terug, vooral door een lagere groei van de consumptie en uitvoer.
- Vanaf 2027 trekt de economische groei weer aan en wordt ze breder gedragen. De uitvoer herstelt het snelst.
- De oorlog in het Midden-Oosten zet in 2026 opwaartse druk op de inflatie, die niettemin lager uitkomt dan in 2025 ([link](#)).
- De uitgangssituatie is duidelijk beter dan bij eerdere energieprijsschokken ([link](#)).
- Risico's van hogere energieprijzen en onzekerheid zijn voor de groei neerwaarts en voor inflatie opwaarts. Dat blijkt uit twee scenario's.

Laat ik beginnen met de kernboodschappen van de raming.

De groei van de Nederlandse economie valt dit jaar terug door de geopolitieke onrust en sterk gestegen energieprijzen. Markten prijzen in dat de energiemarkt voorlopig gespannen blijft,

bijvoorbeeld omdat ze ervan uitgaan dat de Straat van Hormuz voorlopig afgesloten blijft.

Die context zorgt voor onzekerheid, inflatiedruk en een lagere wereldhandelsgroei. Dat drukt vooral in 2026 de bbp-groei en met name de particuliere consumptie en de uitvoer.

Vanaf volgend jaar trekt de economische groei weer aan en krijgt deze een bredere basis.

Mede door de lagere economische groei in 2026 komt het overheidstekort dit jaar boven de 3% bbp; hoger dan eerder werd verwacht.

Het effect van de gestegen energieprijzen zien we vooral dit jaar terug in de inflatie (Europees geharmoniseerd, HICP), die we ramen op 2,7%.

⇒ link naar Bijlage 1

Deze tabel laat de bijstellingen zien van de raming ten opzichte van onze december-raming.

De bbp-groei van 0,8% in 2026 is vier tienden lager dan we in december raamden.

De inflatie van 2,7% in 2026 is weliswaar lager dan de inflatie in 2025 (3,0%), maar hoger dan de 2,4%, die we raamden in december [NB: de bijstelling is afgerond 0,2, oftewel het verschil tussen 2,67% en 2,44%].

De situatie is duidelijk anders dan in 2022, toen de inflatie veel hoger was, door de toen extreem hoge gasprijzen en oververhitte economie.

Nu zijn het vooral de olieprijsen die gestegen zijn; de gasprijzen zijn een stuk minder gestegen. Bovendien waren de economie en de arbeidsmarkt al aan het afkoelen. De uitgangssituatie voor de inflatie is dus beter dan in 2022.

⇒ link naar Bijlage 2

De betere uitgangspositie hangt ook samen met de afgenomen gevoeligheid voor olie- en gasprijzen. Zo is de afgelopen vijf jaar het aandeel van gas en oliebrandstof (zoals benzine) in de consumentenprijsindex afgenomen.

Ook vergeleken met de olieprijschokken in de jaren zeventig is de uitgangssituatie beter. Dat komt doordat Nederland, in vergelijking met toen, voor eenzelfde eenheid product nog maar een derde aan olie als energie gebruikt.

Niettemin is de onzekerheid rond de raming groot. Daarom presenteren we ook twee scenarios met hogere energieprijzen en meer onzekerheid. De risico's daarvan zijn voor de groei duidelijk neerwaarts en voor de inflatie opwaarts.

3.

Kerngegevens Voorjaarsraming 2026

	2025	2026	2027	2028
Bruto binnenlands product	1,8	0,8	1,2	1,3
HICP (inflatie)	3,0	2,7	2,3	2,4
Kerninflatie	2,8	2,7	2,4	2,1
Huizenprijs	8,6	3,5	3,0	4,0
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	3,9	4,1	4,2	4,3
Contractloon bedrijven	5,6	4,0	3,2	2,9
EMU-saldo (% bbp)	-1,6	-3,3	-2,6	-2,3
EMU-schuld (% bbp)	44,4	47,4	48,4	49,2

Procentuele jaarmutaties, tenzij anders aangegeven

Deze slide vat de raming samen in cijfers.

Na vijf kwartalen met een bbp-groei rond 0,4% op kwartaalbasis, viel de groei in het eerste kwartaal van 2026 sterk terug tot 0,1%. Op jaarbasis verwachten we een bbp-groei van 0,8%. Dat is 1 procentpunt lager dan de groei in 2025.

Voor 2027 en 2028 ramen we een bbp-groei van 1,2 en 1,3%. Dat is rond of iets boven de geschatte potentiële groei.

De inflatie (HICP) was in mei volgens voorlopige CBS-cijfers 3,4%; iets boven het eurogebied-gemiddelde. In 2027 en 2028 blijft de inflatie in de raming boven de 2%. Dat geldt ook voor de kerninflatie, oftewel inflatie exclusief de prijzen van energie en voeding.

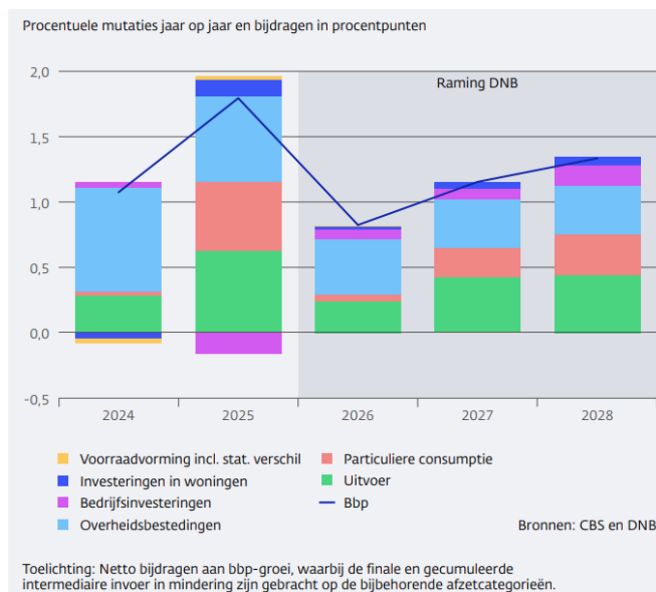
De huizenprijzen stijgen de komende jaren in een matiger tempo. Dat komt door de daling van het consumentenvertrouwen en de stijging van de hypotheekrente.

Op de arbeidsmarkt komen vraag en aanbod van arbeid meer met elkaar in evenwicht. Die afnemende krapte gaat gepaard met een geleidelijk verder afnemende loongroei bij bedrijven.

Dan de overheidsfinanciën. Dit jaar stijgt het begrotingstekort naar 3,3% bbp. Dit komt deels door een eenmalige uitgave voor de hervorming van het pensioenstelsel voor militairen. Maar ook door hogere overheidsuitgaven. In 2027 en 2028 neemt het tekort wat af. De rentelasten lopen verder op tot ruim 1% bbp in 2028 (circa 13 tot 14 miljard euro) en zetten het tekort structureel onder druk.

4.

Economische groei valt in 2026 terug

Laten we inzoomen op de componenten van de groei.

De economische groei wordt dit jaar vooral gedreven door overheidsbestedingen. Die hangen onder andere samen met meer banen in de zorg en bij defensie.

De particuliere consumptiegroei stagneert dit jaar. De hogere energieprijzen drukken de reële inkomensgroei van huishoudens. En het gedaalde consumentenvertrouwen draagt eraan bij dat een toenemend deel van het inkomen wordt gespaard.

Bedrijven zijn dit jaar terughoudend met investeren door onzekerheid over de marktomstandigheden, gestegen energiekosten en oplopende rentes.

De groei van de Nederlandse uitvoer neemt in de eerste helft van dit jaar af, daarmee aansluitend bij de lagere wereldhandelsgroei.

Vanaf 2027 wordt het beeld beter. De bbp-groei herstelt en wordt breder gedragen. Naast de overheidsbestedingen dragen dan ook de uitvoer en de consumptie meer bij aan de bbp-groei dan in dit jaar. De uitvoer herstelt het eerst; vanaf de tweede helft van dit jaar verwachten we weer een behoorlijke uitvoergroei. Die wordt aangezwengeld door de wereldhandelsgroei.

De groei van de binnenlandse bestedingen komt wat later op gang. In 2027 en 2028 gaan bedrijven en consumenten meer besteden door de weer dalende energieprijzen en afnemende onzekerheid.

5.

Na dip in 2026 herstelt de uitvoergroei

De effecten van de geopolitieke spanningen en gestegen energieprijzen komen duidelijk naar voren in de internationale handel. De groei van de wereldhandel waarvan Nederland afhankelijk is halveert dit jaar naar 1,8%.

De Nederlandse uitvoergroei laat een vergelijkbare terugval zien. Vooral de uitvoergroei van producten die we zelf maken vertraagt

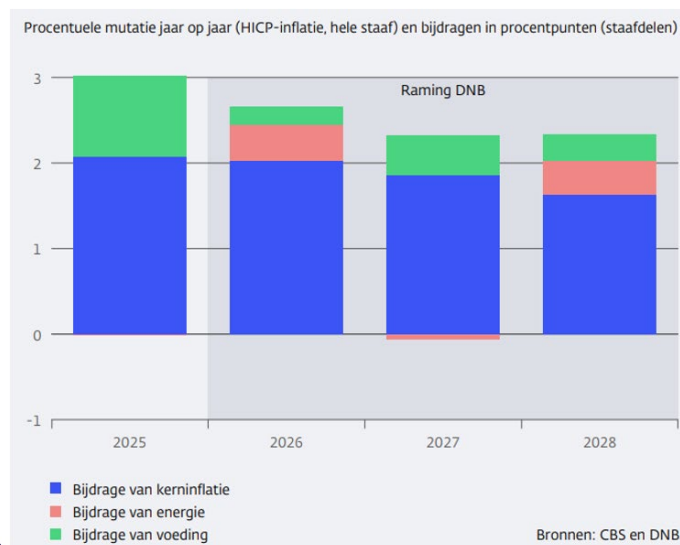
dit jaar. Over de hele ramingshorizon blijft ze achter bij de wereldhandelsgroei. Daarmee zet de trend door van een teruglopend Nederlands marktaandeel. Dat hangt samen met de relatief hoge loon- en energiekosten van exporteurs.

De wereldhandelsgroei trekt in 2027 en 2028 weer aan, door dalende energieprijzen en afnemende onzekerheid. Vooral de Nederlandse wederuitvoer lift mee op de aantrekkende wereldhandelsgroei.

De wereldhandelsgroei wordt gestimuleerd door de wereldwijde vraag naar AI-gerelateerde producten. Nederland profiteert hiervan als open economie en leverancier in de AI-keten. Mede hierdoor herstelt de uitvoergroei in de loop van 2026 en de groei zet de komende jaren door.

6.

De inflatie daalt licht, maar blijft boven de 2%

De oorlog in het Midden-Oosten zet in 2026 opwaartse druk op de inflatie. De gestegen energieprijzen dragen eraan bij dat de totale inflatie dit jaar uitkomt op 2,7%.

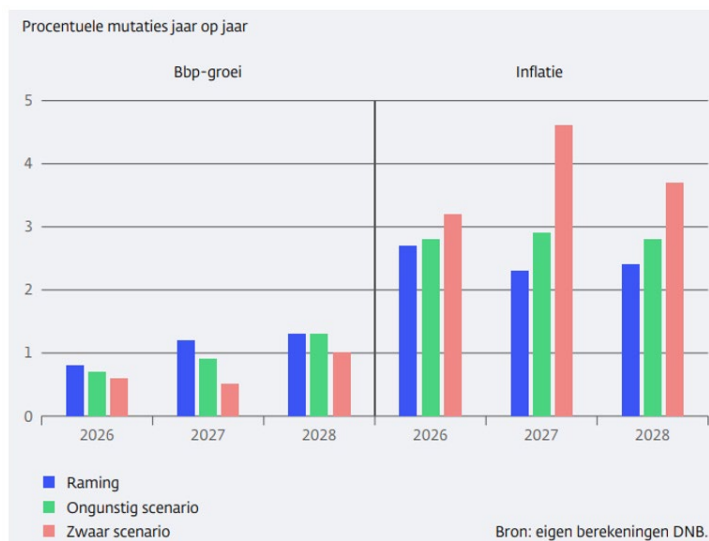
Het effect van energie op de totale inflatie blijft beperkt tot 0,4 procentpunt. Dat komt doordat de consumentenprijs voor oliebrandstof dit jaar weliswaar sterk stijgt, maar de gasprijs minder stijgt en de elektriciteitsprijs zelfs daalt.

Volgend jaar daalt de inflatie naar 2,3%, mede door naar verwachting lagere energieprijzen. In 2028 stijgt de energiebijdrage aan de inflatie weer, onder andere doordat het emissiehandelssysteem ETS2 wordt ingevoerd.

De kerninflatie daalt geleidelijk van 2,7% in 2026 naar 2,1% in 2028. De belangrijkste component is de prijs van diensten, die nauw samenhangt met de loongroei. En die daalt in de ramingsperiode. De andere component, de goederenprijzen, wordt met vertraging beïnvloed door de hoge energieprijzen. Maar dat effect wordt gedempt doordat de macro-economische vraag lager is dan de productiecapaciteit. Hierdoor kunnen bedrijven de stijgende energiekosten minder makkelijk doorberekenen in de consumentenprijzen.

7.

Scenario's met hogere energieprijzen

In de Voorjaarsraming staan twee scenario's waarin we veronderstellen dat olie- en gasprijzen sterker stijgen en langer hoog blijven dan in de raming. In het zware scenario nog meer dan in het ongunstige scenario. Ook is de onzekerheid in het zware scenario hoger. In de scenario's wordt verondersteld dat het monetaire en budgettaire beleid onveranderd blijft ten opzichte van de raming.

Het ongunstige scenario leidt tot een beperkte vertraging van de bbp-groei. Die ligt in 2026 en 2027 een tot drie tienden procentpunt lager dan in de raming. De opwaartse prijsdruk blijft in dat scenario gematigd, bij een inflatie van ongeveer 2,9% in 2027.

Het zware scenario leidt tot een flinke terugval van de bbp-groei. Die is in 2027 met 0,5% een stuk lager dan in de raming. Dit komt door een zwakke binnenlandse vraag, meer onzekerheid op financiële markten en de terugvallende wereldhandelsgroei.

De inflatie piekt in het zware scenario op 4,6% in 2027. Dat is aanzienlijk hoger dan in de raming. De hoge inflatie kan leiden tot tweede ronde-effecten, bijvoorbeeld via hogere looneisen. Dat zorgt ervoor dat de inflatie langer hoog blijft. In de praktijk zal het monetaire beleid op hoge inflatie reageren om prijsstabiliteit te waarborgen, waardoor de inflatie lager kan uitvallen dan in de scenario's.

⇒ link naar Bijlage 3

We hebben ook een milder scenario doorgerekend, waarin de olie- en gasprijzen lager zijn dan in de raming. De bbp-groei komt dan iets hoger uit (hooguit een tiende procentpunt) en de inflatie wat lager; op 2,6% dit jaar, 2,0% in 2027 en 2,2% in 2028.

8.

Beleidsboodschappen

1) *Verminder de kwetsbaarheid voor verstoorde toeleveringsketens*

- Coördineer op Europees niveau.

2) *Versterk de bedrijfsdynamiek*

- Bouw ondoelmatige fiscale voordelen af die de dynamiek verzwakken en laagproductieve bedrijven in stand houden.

3) *Voer prudent begrotingsbeleid*

- Afbouw van ondoelmatige fiscale regelingen is een belangrijke bouwsteen en helpt de lastendruk op arbeid te ontzien.

Dat brengt me bij de beleidsaanbevelingen..

De uitkomsten van de scenario's onderstrepen dat de kwetsbaarheid voor verstoorde toeleveringsketens en de afhankelijkheid van fossiele energie moet worden verminderd.

Gericht beleid daarvoor is niet alleen economisch verstandig, maar ook uitvoerbaar: circa 4% van de wereldwijd verhandelde producten geldt als kwetsbaar. Omdat kwetsbaarheden vaak grensoverschrijdend zijn, is coördinatie op Europees niveau nodig om ze te verminderen.

Onze tweede aanbeveling gaat over het aanpakken van knelpunten voor het groeivermogen van de economie. Daarvoor is het nodig dat de bedrijfsdynamiek wordt versterkt. Hier liggen nog duidelijke beleidsopgaven. Een voorbeeld is het afbouwen van ondoelmatige fiscale voordelen die de dynamiek verzwakken en laagproductieve bedrijven te lang in stand houden.

De derde aanbeveling is om prudent begrotingsbeleid te voeren. De komende jaren is er maar weinig afstand tot de Europese grenswaarde van 3% bbp. Voldoende afstand tot die waarde is nodig om toekomstige schokken te kunnen opvangen. Voor de invulling van zulk prudent begrotingsbeleid is afbouw van ondoelmatige fiscale regelingen een belangrijke bouwsteen. Het creëert budgettaire ruimte, wat helpt om de lastendruk op arbeid te ontzien.

Dank voor uw aandacht en ik beantwoord graag uw vragen.

Bijlage 1 Bijstellingen in de raming

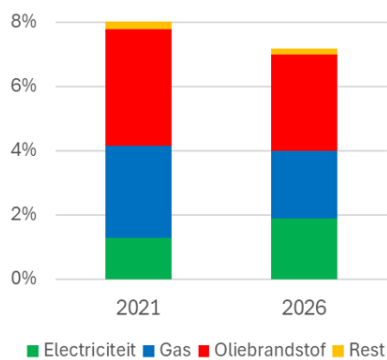
Verschillen tussen december en juni raming

	2025	2026	2027
bbp groei			
VJR juni 2026	1.8	0.8	1.2
NJR dec 2025	1.7	1.2	1.1
<i>Bijstelling</i>	<i>0.1</i>	<i>-0.4</i>	<i>0.1</i>
HICP inflatie			
VJR juni 2026	3.0	2.7	2.3
NJR dec 2025	3.0	2.4	2.3
<i>Bijstelling</i>	<i>0.0</i>	<i>0.2</i>	<i>0.0</i>

([link](#))

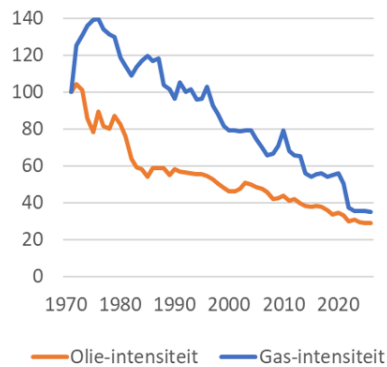
Bijlage 2. Gevoeligheid voor olie- en gasprijzen afgenomen

Gewicht in HICP inflatie Nederland

Bron: [Eurostat](#)

Olie- en gas-intensiteit Nederland
(Index 1971=100)

Olie- en gas-intensiteit is het olie- en gasgebruik voor energie als aandeel van het bruto binnenlands product in Nederland.

Bronnen: CBS en DNB.

([link](#))

Bijlage 3. Uitkomsten van de scenario's

	2025	2026	2027	2028
Bbp-groei (%)	1,8	0,8	1,2	1,3
Ongunstig scenario		0,7	0,9	1,3
Zwaar scenario		0,6	0,5	1,0
Milder scenario		0,8	1,2	1,4
Inflatie (HICP, %)	3,0	2,7	2,3	2,4
Ongunstig scenario		2,8	2,9	2,8
Zwaar scenario		3,2	4,6	3,7
Milder scenario		2,6	2,0	2,2